

Handleiding klimaatscan

Leg de jongeren in je groep uit: we gaan ons verdiepen in klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor mensen in ontwikkelingslanden. We gaan ontdekken wat wij daaraan bijdragen, wat mensen in arme landen daarvan merken en hoe dit eerlijker kan. Als je nog niet precies weet wat klimaatverandering precies betekent is dat geen probleem, dat zal ik je straks namelijk uitleggen.

Maak vervolgens met elkaar de ruimte vrij, zodat je met alle jongeren op 1 rij kan staan. Op de powerpoint komen 4 vragen voorbij met een aantal antwoorden. De jongeren kiezen het antwoord dat het meest bij hen past. Daarna klik je door en zie je het bijbehorend aantal stapjes. Hoe meer stapjes er gezet worden, hoe meer broeikasgassen de jongeren veroorzaken. Zo meten ze hoe hun gedrag invloed heeft op het klimaat. Uiteindelijk zal het een indicatie geven van de klimaat(on)vriendelijkheid van de lifestyle van de leerlingen. De aantallen stappen kloppen onderling qua verhouding.

Sluit de scan af met een kort gesprek met de klimaatvriendelijkste en klimaat-onvriendelijkste jongere. Laat de jongeren goed onthouden of zij zich vooraan, in het midden of achteraan de groep bevinden.

1. Hoe vaak eet jij vlees?

1. Lekker, vlees! Ik eet het in ieder geval (bijna) elke dag bij het avondeten! (1,5)
2. Vlees...dat eet ik af en toe, zo om de dag (1)
3. Ik eet geen vlees (0 punten)

In een in 2013 gepubliceerd rapport heeft de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN (FAO) de belangrijkste factoren van de menselijke bijdrage aan broeikasgassenuitstoot op een rij gezet. De uitstoot van broeikasgassen zoals koolstofdioxide, methaan en lachgas die wordt veroorzaakt door het houden van dieren en de productie van gewassen voor diervoer, bedraagt 14,5 procent van het totaal, meer dan bijvoorbeeld de uitstoot door transport. Voor een groot deel wordt die uitstoot veroorzaakt door het vrijmaken van land door vuur of begrazing en door het groeien van gewassen.

2. Waar ben je op vakantie geweest?

1. Gezellig naar een camping in Nederland (0,5)
2. Met de auto naar een land in Europa (1)
3. Op vliegvakantie naar een land in Europa (2)
4. Op vliegvakantie naar een land ver buiten Europa. (8)

Vliegen is echt heavy...met één vlucht naar New York stoot je bijna net zoveel Co₂ uit als een gemiddelde persoon in een half jaar!

3. Hoe vaak koop jij kleren?

1. Best vaak, ik houd van nieuwe kleding (2).
2. Gewoon, af en toe wat nieuws (1,5).
3. Weinig, ik heb een hekel aan shoppen (1).

Het kost energie om nieuwe kleren te maken, nieuwe spullen. Hoe langer je met spullen doet, hoe zuiniger je bent met energie. Daarom is het beter voor het klimaat om niet te vaak nieuwe spullen te kopen.

4. Hoe gaan jullie thuis om met energie?

1. Zuinig, warme truien aan, nooit meer elektrische apparaten dan nodig, lampen uit als het kan (4).
2. Gewoon, de verwarming lekker aan maar de computer uitzetten als je 'm niet gebruikt (6).
3. Bij ons staat alles tegelijk aan...handig toch (8).

Weetje: 70% van de stroom in je huis gaat naar verwarming...Die warme trui en goede isolatie kunnen dus wel zeker verschil maken! En je ziet hoeveel een niet-zuinige leefstijl 'kost' – op jaarbasis evenveel als een vliegticket naar New York!

Leg uit: klimaatverandering heeft voor ons geen levensbedreigende gevolgen. Het regent wel vaker en harder en er is meer ruimte nodig voor rivieren. Maar zolang we onze dijken goed onderhouden, is dat geen probleem. Wereldwijd is dat heel anders.

Natuurlijke hulpbronnen, zoals drinkwater, zijn nu al schaars en zullen waarschijnlijk nog schaarser worden. Voor heel wat mensen betekent dit dat ze om te kunnen overleven, een andere plek moeten zoeken om te wonen. Als gevolg daarvan kunnen ze in conflict komen met andere gemeenschappen, omdat meer mensen moeten leven van steeds schaarser wordende bestaansmiddelen. Zo kan klimaatverandering leiden tot vluchtelingenstromen.

Belangrijke organisaties als de VN en de Wereldvluchtelingenorganisatie zijn van mening dat klimaatverandering één van de grootste uitdagingen van de 21e eeuw zal vormen!